

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/582/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4414201867
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4414201867.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a sudkýň JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Soni Vackovej, v právnej veci navrhovateľa: T. E. L., nar. XX. XX. XXXX, bydlisko G. J., Gy. A. 7, zastúpeného: Advokátska spoločnosť s.r.o., so sídlom 940 01 Nové Zámky, Podzámska 32, IČO: 36 813 401, za ktorú koná JUDr. Ing. Petra Štofková, advokátka, proti odporcovi: M. M. G., nar. XX. XX. XXXX, bydlisko G. J., E. XX, zastúpenému: Mgr. Elena Szabóová, advokátka, so sídlom Nové Zámky, Hlavné námestie 7, o zaplatenie 10.000 eur s príslušenstvom, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky z 8. apríla 2015 pod č.k. 17C/213/2014-186, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdzuje.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal odporcu navrhovateľovi zaplatiť 10.000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 10.000 eur od 01.11.2012 do zaplatenia. Rozhodol tiež o tom, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Vychádzal zo skutočnosti, že navrhovateľ sa svojím návrhom domáhal voči odporcovi zaplatenia 10.000 eur s príslušenstvom titulom zmluvy o pôžičke zo dňa 04. 09. 2012, podľa ktorej odporcovi požičal finančné prostriedky vo výške 10.000 eur s tým, že odporca pôžičku vráti v lehote do 31.10.2012. Odporca pôžičku v lehote splatnosti nevrátil napriek opakovaným výzvam navrhovateľa. Prvostupňový súd dňa 13. 05. 2014 platobným rozkazom sp. zn. 4Ro/29/2014-11 vyhovel návrhu navrhovateľa v plnom rozsahu. Odporca proti tomuto podal včas odpor. V ňom uviedol, že navrhovateľ si dňa 02. 07. 2011 požičal od neho sumu 18.000 eur, ktorú mu dňa 05. 09. 2011 navrhovateľ vrátil, pričom mu v ten istý deň požičal predmetných 10.000 eur. Následne navrhovateľovi opätovne požičal 18.000 eur. Navrhovateľ mu dlhuje 8.000 eur (odporca údajne odovzdal/previedol 18.000+18.000, navrhovateľ previedol 28.000), a z toho dôvodu žiadal návrh zamietnuť. Prvostupňový súd potom vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, svedkov T. Y. B., K. Y., T. E. L., J. L., T. M. N. U., oboznámením predložených dôkazov, a zistil, že dňa 04. 09. 2012 bola medzi účastníkmi uzavretá zmluva o pôžičke, podľa ktorej navrhovateľ - veriteľ mal dlžníkovi - odporcovi požičať sumu 10.000 eur, ktorá suma mala byť prevedená dňa 05. 09. 2012 na účet dlžníka s tým, že dlžník sa uvedenú sumu zaviazal vrátiť do 31. 10. 2012. Uvedenú zmluvu účastníci vlastnoručne podpísali. Pri rozhodovaní aplikoval § 657, § 658 ods. 1, § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 133 Občianskeho súdneho poriadku. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že návrh navrhovateľa je dôvodný. Uviedol, že zmluva o pôžičke je reálna zmluva. Na jej vznik nestačí uzavretie zmluvy, ale vyžaduje sa aj reálne odovzdanie veci dlžníkovi. Bez odovzdania veci dlžníkovi nedôjde k vzniku právneho vzťahu z pôžičky. Veriteľ môže s úspechom uplatniť žalobu o vrátenie pôžičky, ak vie svoj nárok preukázať. Dôkazné bremeno spočíva na žalujúcom veriteľovi. Je nesporné a v konaní preukázané, že navrhovateľ a odporca podpísali zmluvu o pôžičke dňa 04. 09. 2012, na základe ktorej navrhovateľ požičal odporcovi sumu vo výške 10.000 eur so splatnosťou do 31. 10. 2012, ktorú skutočnosť odporca v konaní potvrdil. Odporca ale tvrdil, že navrhovateľ dňa 05.

09. 2012 poukázal v prospech jeho účtu sumu vo výške 28.000 eur, ktorá mala predstavovať sumu pôžičky 10.000 eur zo zmluvy o pôžičke zo dňa 04. 09. 2012 a fiktívnu pôžičku 18.000 eur, ktorú mal navrhovateľ vrátiť odporcovi titulom zmluvy o pôžičke zo dňa 02. 08. 2011. Dňom 02. 08. 2011 bola podpísaná účastníkmi konania zmluva o pôžičke uzatvorená s odporcom ako veriteľom a navrhovateľom ako dlžníkom na sumu 18.000 eur, pričom splatnosť ani účel pôžičky v zmluve jednoznačne uvedený nebol. Navrhovateľ v konaní tvrdil, že ide o zmluvu fiktívnu, z ktorej reálne plnené nikdy nebolo a ktorá ani nebola podpísaná dňa 02. 08. 2011. Odporca sa v konaní bránil poukazom na uvedenú zmluvu o pôžičke z 02. 08. 2011, pričom dôvodil, že navrhovateľovi poskytol pôžičku na základe uvedenej zmluvy zo dňa 02. 08. 2011 v hotovosti, pri podpise zmluvy v sídle jeho firmy, bez prítomnosti inej osoby, pričom časť finančnej hotovosti na pôžičku mal z pokladne svojej firmy G. - elektronické systémy, časť - 4.000 eur mal v hotovosti od T. a časť 5.000 mal mať z trezoru vo svojej domácnosti. Skutočnosť, ako boli peňažné prostriedky použité a či skutočne boli požičané navrhovateľovi, v konaní preukázaná nebola a nebol predložený žiadny relevantný dôkaz, ktorý by preukázal opak. Odporca nepreukázal súdu ani pôvod zvyšnej časti pôžičky. Za jednoznačne preukázané mal, že medzi navrhovateľom a odporcom bola uzatvorená zmluva o pôžičke dňa 04. 09. 2012, na základe ktorej navrhovateľ poskytol pôžičku vo výške 10.000 eur dňa 05. 09. 2012 bezhotovostným vkladom v prospech účtu odporcu. Preto návrhu v plnom rozsahu vyhovel bez toho, aby došlo k započítaniu pohľadávky odporcu, pretože táto pohľadávka na započítanie nie je spôsobilá. V konaní nebolo preukázané, že odporca reálne poskytol navrhovateľovi pôžičku pri podpise zmluvy dňa 02. 08. 2011. V konaní neexistuje dôkaz, ktorý by potvrdil existenciu odovzdania predmetu pôžičky - finančnej hotovosti vo výške 18.000 eur, pričom ani finančná hotovosť, z ktorej mala byť pôžička poskytnutá, bezpochyby v konaní preukázaná nebola.

Odporca podal proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote odvolanie, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie prejednanie a rozhodnutie, alebo alternatívne, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu na zaplatenie 10.000 eur a príslušenstvo zamietá s tým, že o trovách prvostupňového a odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa po právoplatnosti rozsudku vo veci samej. Namietal, že súd navrhnuté a predložené dôkazy nevyhodnotil správne a v súlade so zásadou uplatnenia logiky. Pri hodnotení zohľadnil nepravdepodobné, nepravdivé a vzájomne si odporujúce tvrdenia bez toho, aby sa s ich rozpornosťou vysporiadal. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že medzi účastníkmi sporu boli uzavreté celkovo tri zmluvy o pôžičke: 1/ písomná zmluva o pôžičke zo dňa 02. 08. 2011, ktorou odporca požičiava navrhovateľovi sumu 18.000 eur, splatné pri uzavretí zmluvy, s dátumom splatnosti do 30 dní od predaja rodinného domu na I. XX v G. J., 2/ písomná zmluva zo dňa 04. 09. 2012, ktorou navrhovateľ požičiava odporcovi sumu 10.000 eur, s dátumom splatnosti 31. 10. 2012, pričom sumu reálne poukázal na účet odporcu spolu s vrátením vlastnej pôžičky 1/, 3/ reálna, písomne neuzavretá zmluva, ktorou odporca požičal navrhovateľovi sumu 18.000 eur dňa 05. 09. 2012 a reálne poukázal na účet navrhovateľa prevodom na účet navrhovateľa. Aktuálny stav vzájomných finančných záväzkov má byť taký, že navrhovateľ mu dlhuje 8.000 eur titulom nesplatennej časti pôžičky 3/. K pôžičke 1/ malo byť preukázané, že ku dňu 02. 08. 2011 reálne disponoval sumou 18.000 eur, v zmluve bolo uvedené, že peniaze budú splatené v hotovosti pri podpise zmluvy. Mal za to, že došlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci, pretože predmetné záväzkové vzťahy je potrebné považovať za tri samostatné zmluvné vzťahy. Navrhovateľ žiadnym spôsobom nepreukázal, že by mu dňa 05. 09. 2012 plnil z iného právneho dôvodu než z titulu splatenia pôžičky z 02. 08. 2011. Mal za to, že zmluvný vzťah uzatvorený dňa 02. 08. 2011 a ukončený 05. 09. 2012 je riadne a bez akýchkoľvek pochybností preukázaný. Zmluvný vzťah 3/ mal vzniknúť na základe ústne uzatvorenej zmluvy o krátkodobej pôžičke dňa 05. 09. 2012, ktorú mal navrhovateľ vrátiť do troch týždňov. Malo ísť o požičanie čiastky 18.000 eur, čoho dôkazom je výpis z účtov, čo má byť jednoznačne deklarované aj konštantným symbolom 0858, teda konštantným symbolom pre poskytnutú krátkodobú pôžičku, nie pre jej vrátenie. Záväzok, ktorý vznikol navrhovateľovi z uvedeného zmluvného vzťahu, dodnes nesplnil. Pretože zmluva 1/ mala byť splatená, zo zmluvy 2/ vyplýva jeho povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 10.000 eur, ale zo zmluvy 3/ má vyplývať povinnosť navrhovateľa zaplatiť mu sumu 18.000 eur, záväzok zo zmluvy 2/ mal zaniknúť započítaním a navrhovateľ mu je dlžný 8.000 eur. Uviedol tiež, že riadne preukázal všetky okolnosti, okrem momentu, keď si navrhovateľ peniaze „vlozil do vrecka“ (pozn.: teda, že reálne došlo k pôžičke), keď pri tomto úkone boli len navrhovateľ a on. V závere namietal rozhodnutie súdu vo vzťahu k priznanému úroku z omeškania, pretože nie je možné ustáliť, že by sa dostal dňa 01. 11. 2012 do omeškania s plnením svojho peňažného dlhu.

K odvolaniu sa vyjadril navrhovateľ, ktorý uviedol, že rozsudok súdu prvého stupňa považuje za vecne správny. Uviedol, že odporca sa opakovane snažil poukázať na skutočnosti, ktorými sa snažil preukázať reálnosť pôžičky, ktorú mu mal poskytnúť dňa 02. 08. 2011. Táto však tak, ako už bolo uvádzané a preukazované, nikdy poskytnutá nebola. V prípade prvého popisovaného vzťahu z augusta 2011 sa o právny vzťah nejedná, pretože nedošlo k plneniu. V druhom prípade došlo k plneniu na základe zmluvy o pôžičke, čo odporca nepopiera. Existenciu tretieho právneho vzťahu tvrdeného odporcom odmietol. Pokiaľ odporca tvrdil, že sa malo jednať o pôžičku so splatnosťou tri týždne, toto tvrdenie nevyplýva zo žiadneho z predložených dôkazov. Pohľadávka navyše nemohla zaniknúť započítaním, keďže na strane odporcu neexistuje žiadna pohľadávka, ktorá by bola spôsobilá na započítanie.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 156 ods. 3 OSP, a po prejednaní dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné. Súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav veci a správne právne vec posúdil, a preto odvolací súd rozhodol tak, že jeho rozsudok podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods.2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ustanovenie § 219 OSP vychádza zo zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak má odvolací súd za to, že prvostupňový súd nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa (úplne) správne argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie s náležitosťami podľa § 157 ods. 2 OSP, ale sa obmedzí len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia. V prípade, ak účastník v odvolaní, ktorého dôvodmi je odvolací súd viazaný (§ 212 ods. 1 OSP), uvedie úvahy, či už vo väzbe na skutkový stav alebo právne posúdenie, s ktorými sa prvostupňový súd nezaoberal, v odôvodnení rozhodnutia uvedie svoje úvahy a názory, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako nedeliteľnej súčasti práva na spravodlivý súdny proces neznamená povinnosť súdu dať odpoveď na všetky argumenty účastníka, ale len na argumenty zásadného významu.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľa na zaplatenie 10.000 eur s príslušenstvom na základe zmluvy o pôžičke uzatvorenej medzi ním ako veriteľom a odporcom ako dlžníkom zo dňa 04. 09. 2012, kde sa veriteľ zaviazal odporcovi požičať sumu 10.000 eur, ktorú prevedie 05. 09. 2012 na dlžníkov účet a dlžník dlžnú čiastku vráti do 31. októbra 2012. Účastníci konania sa dohodli na úroku z omeškania vo výške 5 % ročne. Dňa 31. 01. 2014 bol prvostupňovému súdu doručený návrh na vydanie platobného rozkazu. Ten dňa 13. 05. 2014 vydal platobný rozkaz, proti ktorému ale podal odporca v zákonnej lehote odôvodnený odpor. Počas konania na súde prvého stupňa odporca nepopiera navrhovateľovu pohľadávku, táto sa považuje za nespornú. Tvrdil ale, že si od neho navrhovateľ požičal sumu 18.000 eur, pričom ako dôkaz predložil písomnú zmluvu zo dňa 02. 08. 2011. Navrhovateľ mu dňa 05. 08. 2011 túto sumu mal vrátiť a zároveň previesť sumu 10.000 eur ako pôžičku na základe zmluvy zo 04. 09. 2012. Tvrdil tiež, že si od neho navrhovateľ následne opätovne požičal sumu 18.000 eur dňa 05. 09. 2012.

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Podľa § 580 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ a dlžník majú vzájomné pohľadávky, ktorých plnenie je rovnakého druhu, zaniknú započítaním, pokiaľ sa vzájomne kryjú, ak niektorý z účastníkov urobí voči druhému prejav smerujúci k započítaniu. Zánik nastane okamihom, keď sa stretli pohľadávky spôsobilé na započítanie.

Započítací prejav možno urobiť aj v rámci základného občianskeho súdneho konania ako obranu proti návrhu, ktorým navrhovateľ (veriteľ) uplatňuje svoju pohľadávku proti odporcovi (dlžníkovi). Ak by však odporca svojou započítacou námietkou uplatnil viac, než

predstavuje žalobná pohľadávka, išlo by v tejto prevyšujúcej časti o vzájomný návrh (§ 98 OSP <<http://epi2.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~/Main/TArticles.ascx&phContent=~/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3406619&FragmentId2=3406620>>).

Pretože odporca na pojednávaní pred súdom prvého stupňa dňa 27. 03. 2015 vzniesol započítaciu námietku (str. 7, riadok 11 zápisnice), vzájomné pohľadávky, ktorých plnenie je rovnakého druhu, by sa v prípade unesenia dôkazného bremena tvrdenia odporcu o ich existencii boli započítali k okamihu ich stretnutia ako k započítaniu spôsobilých s výslednou pohľadávkou 8.000 eur spolu s príslušenstvom. Návrh navrhovateľa doručený súdu prvého stupňa 31. 01. 2014 by bol v takom prípade nedôvodný. K tomu ale počas konania nedošlo.

V rozsudku NS SR sp. zn. 5 Cdo 55/98 sa uvádza, že zmluva o pôžičke je neformálnou, ale reálnou zmluvou (kontraktom), ktorá vyžaduje odovzdanie predmetu pôžičky (peňazí) veriteľom dlžníkovi, a to buď bezhotovostným spôsobom na účet dlžníka alebo odovzdaním krátkou cestou. Pretože odporca v konaní nedokázal ním tvrdené odovzdanie predmetu pôžičky (18.000 eur) odovzdaním krátkou rukou na základe písomnej zmluvy zo dňa 02. 08. 2011, ktorú sumu mu podľa jeho tvrdení mal dňa 05. 08. 2012 prevodom vrátiť navrhovateľ, neunesol dôkazné bremeno svojho tvrdenia a tak naň nemožno prihliadať. To nemôže zmeniť ani skutočnosť, že z dôkazov pred súdom prvého stupňa vyplynulo, že s navrhovateľom podpísali zmluvu o pôžičke zo dňa 02. 08. 2011, že v tejto zmluve je uvedené, že peniaze budú splatené v hotovosti pri podpise zmluvy a že mohol mať v tom čase dostatočné množstvo finančných prostriedkov a s navrhovateľom sa stretol bez prítomnosti ďalších osôb v miestnosti. Vzhľadom na to, že táto zmluva o pôžičke nebola v konaní dokázaná, nemôže byť započítaná a tak je návrh navrhovateľa doručený súdu prvého stupňa dňa 31. 01. 2014 dôvodný.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho odvolací súd nerozhodol, pretože prvostupňový súd postupoval podľa § 151 ods. 3 OSP, preto bude jeho povinnosťou rozhodnúť o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 4 OSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.